No. 1599 Zaterdag 29 Augustus 1914. 31ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4. Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

De Oorlog in Europa.

De toestand in Nederland.

In de dagen van 12, 13 en 14 Augustus heeft het er hard gespannen in het Noorden van België, vlak langs de Nederlandsche grenzen van Limburg en Noord Brabant. Ongetwijfeld werd toen meerdere malen ernstig gevreesd, dat de vechtende Duitschers ook wel eens verder dan juist tot aan de Nederlandschegrenzen konden teruggedrongen worden. Deze vrees bestond niet in Nederland alleen, maar werd ook gedeeld door de verbonden Mogendheden, België, Frankrijk en Engeland.

Als een echo op dezen algemeenen angstkreet, in en buiten Nederland aangeheven, zijn de berichten te beschouwen van 14 en 15 Augustus, hier 22 Augustus openbaar gemaakt.

Daarin heet het, dat 60.000 soldaten zich aan de grenzen van Nederland bevinden en groote terreinen een Meter diep onder water zijn gezet.

Dit bericht van Rotterdam, dato 14 Aug. wordt door deskundigen geheel en al onjuist genoemd. De Nederlandsche troepenmacht langs de grenzen bedraagt zeker veel meer dan 60.000 man. En wat zou Nederland op het oogenblik bereiken met het onder water [illegible] gedeelte harer Noordelijke provincies Noord— en Zuid-Holland en een gedeelte van Utrecht? Het gevaar schuilt in het Zuiden. Wel is het aan te nemen, dat van begin Augustus af een groote voorraad levensmiddelen en ook levend vee gebracht is op de gronden binnen de zoogenaamde waterlinie gelegen.

Misschien heeft deze voorzorgsmaatregel van Nederland aanleiding gegeven tot bovengenoemde sensatieberichten.

Uit Parijs werd 14 Augustus gemeld, dat de Hollandsche Regeering verklaard had, dat hare troepen goed geoefend waren en onder commando stonden van uitstekende Officieren, die het hoofd zouden bieden aan elke schending van het grondgebied.

De sterke spanning in Nederland zelve verminderde veel, toen Koning George van Engeland beloofd had Nederland's neutraliteit te zullen beschermen, en de Duitsche Keizer had verklaard, Nederland's neutraliteit te zullen eerbiedigen, mits Nederland zelf zich in alles volkomen onzijdig zou houden.

Dat Nederland hiertoe vast was besloten blijkt wel uit zijne buitengewone waakzaamheid.

In het laagste Zuiden, in Maastricht, werden de Uhlanen, die over de grenzen kwamen, ontwapend en geïnterneerd, en 2 Duitsche vliegeniers, die een noodlanding moesten doen op het eiland Schiermonnikoog, in het hooge Noorden gelegen, werden eveneens verzocht zich verder rustig te houden op den vasten bodem.

In deze omstandigheden was het van buitengewone waarde, dat onze Collega *Boletin Comercial* door den HEG. Heer Gouverneur gemachtigd werd mede te deelen, dat 23 Aug. door ZHEG. een telegram was ontvangen van Z. Exc. den Minister van Koloniën, dato 21 verzonden, waaruit valt af te leiden, dat Nederland op dien datum nog in vrede was.

Nu de groote beweging der troepen naar Frankrijk is begonnen, is voor Nederland het gevaar van ook in den oorlog betrokken te worden veel verminderd.

Het bewaren van den vrede vordert echter van Nederland groote waakzaamheid en de uiterste voorzichtigheid. De Nederlandsche soldaten liggen nu al 14 dagen langs de grenzen, zij hooren het kanongebulder tot op zeer korten afstand. Op sommige plaatsen kunnen ze de beweging der vijandelijke troepen volgen en zien afzonderlijke manschappen of een heele divisie over de grenzen dwalen.

Onmiddellijk worden dezen ontwapend en onder verzekerde bewaking gesteld. Maar dat alles maakt de Hollanders opgewonden, en gaarne zouden ook zij een handje helpen.

Met moeite kunnen de Officieren hunne manschappen bedwingen. De minste onvoorzichtigheid zoude hier noodlottig kunnen worden en de meest ernstige gevolgen na zich slepen.

Nederland heeft dus ook zijn deel in den krijg.

IN FRANKRIJK.

zijn nog zeer weinig Duitschers, tegengehouden als zij werden door de Belgen. Dat is werkelijk een heele misrekening geweest voor de Duitschers.

Zij hebben te veel gedacht aan de Franschen alleen en niet aan hun bondgenooten. Zij hadden gehoopt langs drie kanten tegelijk Frankrijk binnen te vallen. Door België in het Noorden, Oostelijk daarbij aansluitend de troepen die zouden komen door Luxemburg en den Elzas. Alleen de troepen die door Luxemburg trokken, zijn in Frankrijk, en houden daar een grens stadje bezet. De voornaamste kracht der Duitschers trok door den Elzas en schijnt daar nu ook werkelijk met succes te opereeren. Of er daarom meer haast gezet werd achter het optrekken door België om gezamenlijk in Frankrijk te kunnen vallen?

De Fransche forten, zeer sterke vestingen, wachten hen ook hier aan de grenzen van Elzas Lotharingen. Als de troepen niet spoedig uit België kunnen trekken om hulp te bieden, zal het leger in den Elzas weinig voortgang kunnen maken. Het stuit dan op de Fransche forten, waar men drie volle weken had om zich op de komst der Duitschers voor te bereiden. Men zal daar nu wel volkomen klaar staan om hen te ontvangen.

IN DUITSCHLAND

zelf ziet het er ook niet erg rooskleurig uit. Kenden de Duitschers [illegible], op het oogenblik is het voordeel aan den kant dezer laatsten. Dezen trekken geregeld verder Duitschland in.

Bloedig was het treffen, verwoed de strijd, maar de Russen zijn daar in het Oosten sterker dan de Duitschers, die zeer weinig hulp ondervinden van den kant der Oostenrijkers. Die hebben het zelf te hard te verantwoorden in het Zuiden tegen de Serviërs en Montenegrijnen, ofschoon ze toch bezig zijn aan Duitschland hulptroepen te zenden.

Maar de eerepalm komt toe aan

BELGIE.

Het moet den Belgen toch wel moed geven, als zij zien, hoe zij overal geprezen worden en geroemd als een volk van helden. De stad Luik heeft van Frankrijk de hooge onderscheiding ontvangen van het Legioen van eer, Engeland bood 10,000,000 dollar aan ter leen, Canada 1,000,000 zakken koren.

De Belgen verdienen ten volle deze algemeene bewondering. Reeds meer dan drie weken houden zij stand tegen een veel sterkeren vijand.

Zij ontvingen veel hulp van hunne bondgenooten, Frankrijk en Engeland. Maar de eerste week hebben ze toch geheel alleen het Duitsche leger tegengehouden. De tweede week begon Frankrijk hulptroepen te zenden en eerst na volle drie weken is het verbonden leger van Engelschen en Franschen in de vlakte voor Charleroi te samen gekomen om België te steunen. De twaalf forten van Luik werden tot op den dag van heden door Belgische krachten verdedigd. De Duitschers hebben daartegen niets kunnen doen. Zwaar is er gevochten, talrijk waren de gevallenen aan beide zijden, maar de forten bleven in de handen der Belgen.

Plotseling leest men nu, dat de Duitschers zich verspreiden over geheel België en hunne troepen afzenden ook naar de forten van Antwerpen en Namen.

Blijkbaar willen ze de kracht van België breken door haar te verdeelen.

De opmarsch naar Antwerpen, die 12 Augustus begon, ging niet zonder slag of stoot.

De Belgen hebben gevochten als leeuwen en deden meerdere malen een charge met de bajonet. De buitengewone moed van dit dappere volk kon toch niet de vernedering van hun afwenden, dat hun hoofdstad Brussel door de Duitschers werd ingenomen.

Dit moet gebeurd zijn 19 en 20 Augustus.

Maar een inneming was dit eigenlijk niet. Brussel is een open stad, door geen vestingen verdedigd. Wel is de weg daarheen door eenige forten versperd. Dapper is er gevochten, vóór de Duitschers zoo ver kwamen.

Maar bij tijds was het door Koning Albert ingezien, dat het toch zoo ver eens zou komen.

De Etat Major werd van Leuven naar Antwerpen overgebracht, evenals de geheele hofhouding en het Ministerie met al zijn bureaux en archieven.

Brussel was dus geen hoofdstad meer. Het eenige, wat de Duitschers er vonden zal een groote hoeveelheid levensmiddelen zijn geweest. Het veroveren van een grooten voorraad voedsel schijnt wel een der voornaamste redenen geweest te zijn, waarom de Duitschers zooveel open steden in België zijn binnengedrongen. Het nemen van Brussel was natuurlijk een eerezaak. De Duitschers hoopten tevens, dat het verlies hunner hoofdstad zeer ontmoedigend zoude werken op de Belgen, maar die zijn te praktisch aangelegd, om niet te voelen, dat hun hoofdkracht bewaard bleef in de forten. De Duitschers hebben nu niet alleen die van Luik, maar ook die van Antwerpen en Namen te nemen. Van Antwerpen hoorden we nog weinig; alleen, dat de Belgen zich daar buitengewoon versterkt hebben en deze vesting beschouwen als hun laatste redmiddel.

Hopeloos staat de toestand der Belgen nog geenszins. Hun vijand is wel gekomen met een ontzaglijk overwicht, maar moet toch ook zijn krachten verdeelen over de drie hoofdpunten, Antwerpen, Luik en Namen. Daarbij, de Franschen hebben 200,000 man troepen gezonden en de Engelschen 50,000. Met de Belgen samen zijn de verbonden legers even sterk als dat der Duitschers.

Deze laatsten dachten de gelegenheid thans schoon om ongehinderd over de Maas te trekken, op Frankrijk aan. Maar, ofschoon België zijn handen vol had om de drie versterkte steden Antwerpen, Luik en Namen te bezetten, en de Duitschers tegen te houden in hun tocht naar Brussel, de Franschen en Engelschen lagen in het Zuiden klaar om de Duitschers te ontvangen.

Meermalen reeds tijdens hun trekken over de Maas raakten de Duitschers slaags met de Franschen rondom Dinant, maar ten slotte had toch een groot aantal den overkant bereikt en lag de vlakte voor hen open om bij Lille, Frankrijk binnen te rukken.

De Engelschen waren juist bij tijds geland in Ostende, Duinkerken, Havre, en Boulogne Sur Mer en snelden de Franschen ter hulp. Ook de Belgen wisten nog eenige troepen voor hen af te zonderen en zoo begon 24 Augustus de groote slag nabij Charleroi.

Met de grootste spanning zien wij uit naar het einde van dezen strijd. Wel zal het niet zijn een allesbeslissende slag, maar toch staan er een 600,000 man tegenover elkander. De slag van Charleroi heeft zeer zeker grooten invloed op de eindbeslissing.

NAAR HET GELUK.

(*Uit het leven van een bekeering*).

LVIII. Tehuisreis.

(*vervolg*).

Christus woord beheerscht de geschiedenis.

Nemen wij tot voorbeeld de Pausen.

De wereld wil maar niet erkennen, dat de Pauselijke troon de eenige is in de geschiedenis, welke alle eeuwen heeft overleefd.

Men beweert: „Nu ja, dat is ook volstrekt geen kunststuk. De Katholieke Kerk neemt eerst uit hare duizenden Priesters de besten, en kiest daaruit weer een allerbesten tot Paus, zoo moet de Pauselijke troon wel onwankelbaar vast staan."

Om aan dergelijke tegenwerping alle kracht te ontnemen heeft de goede God toegelaten, dat er ook Pausen waren, die allesbehalve vroom en stichtelijk leefden. Alleen, ook zij hebben niets in het Geloof veranderd of gewijzigd.

Christus had voorspeld, dat het aldus zou geschieden.

Er staat immers geschreven; „Simon, ik heb voor u gebeden, opdat uw geloof niet wankele."

Daar zijn verder de kruistochten. Millioenen en millioenen togen uit om het H Land te veroveren; zij hebben het veroverd, maar moesten het toch weer afstaan aan de heidenen.

Christenen van alle mogelijke belijdenissen strijden nu nog om de H. Plaatsen.

Maar dat het aldus moet geschieden, heeft Christus immers voorspeld! Wanneer al die Christelijke Belijdenissen zich zouden vereenigen, dan zou ook Jeruzalem komen onder één Christelijk Opperhoofd, en er staat geschreven: „Jeruzalem zal door de heidenen worden vertreden, totdat de tijden der volkeren zullen vervuld zijn."

We bevinden ons op de blauwe Middellandsche Zee.

Deze groote vijver werd den volkeren in hun kindsheid als speelplaats aangewezen; hier ontwikkelde zich hunne ondervinding, hun moed, hun aanpassingsvermogen. Hier bonden zij boomstammen aan elkander en beproefden, of het water ze dragen wilde; hier sneden ze de eerste riemen, hier hesehen ze het eerste zeil. En toen ze langzamerhand meer verstand van de zeevaart begonnen te krijgen, bezochten ze elkander van strand tot strand..... en geraakten met elkander in strijd. Zoo ontstond de eerste oorlog.

Hoe onbeholpen alles nog toeging in dien tijd kan men zich eenigzins voorstellen, als men zich herinnert, hoe onbeholpen alles nog bij ons ging 'n 70 jaren geleden.

Ik kan me nog zeer goed herinneren, dat we 's avonds bij kaarslicht zaten, dat telkens gesnoten moest worden. Lucifers kende men toen nog niet. Er worden nu nog achterladers als geweren gebruikt. De straten der stad waren nauw en donker, trottoirs bestonden er bijna nergens. Aan spoortreinen viel nog niet te denken.

Laten we nog wat verder teruggaan.

Te Genua heb ik een huis gezien, dat er heden ten dage nog flink en goed onderhouden uitziet.

Toch telt het minstens 'n driehonderd jaar.

Het was in die dagen gebruikelijk, dat de welgestelden hunne schatten brachten bij een rijken koopman die ze dan veilig tegen de dieven bewaarde. In dat huis bevond zich een hooge zaal, driemaal hooger dan de gewone kamerhoogte.

Maar waar werden nu al die schatten bewaard?

In een kelder met dik traliewerk van buiten gesloten en van boven met een stevig gewelf? Wel neen!

Dergelijke voorzorgsmaatregelen waren toen nog niet noodig. Die rijke schatten werden voor iedereen zichtbaar eenvoudig opgehangen aan de hooge zoldering van de zaal.

Tegenwoordig zou een dief wel een middeltje weten om ze omlaag te halen.

Blikken we nogeens drie duizend jaren terug.

De wieg der koningen stond in Griekenland.

Nu staan we toch voor een schijnbaar onoplosbaar raadsel. Indien alles zoo onbeholpen was, hoe kon Griekenland dan in het bezit zijn van een beeldhouwer als Phidias, en een dichter als Homerus, die tot op den dag van heden nog niet overtroffen werden.

De kunst is iets goddelijks; die iets onsterfelijks scheppen wil, kan dit slechts volbrengen bij een innige vereeniging met God. Deze vereeniging, is echter slechts bestaanbaar bij een oprecht geloof, en dat bezaten de oude Grieken nog onvervalscht, toen zij noch in hun eenvoudige kindsheid waren.

Gelijk bij onze kinderen de pop en het hobbelpaard leven, zoo was ook bij de oude Grieken alles met leven bezield. Overal woonden goden en godinnen, nymphen en najaden, in een boom, een bron, op de bergen, in het woud, in de wolken, op de sterren, overal. En zij leefden met hunne goden in innige vriendschap. Zij deden niets, zonder hun raad te vragen, en hun hulp af te smeeken. Werd een god vertoornd, dan brachten zij offers aan om hem weder te verzoenen.

Wordt vervolgd.

Van Curaçao naar New-Orleans

LANGS EEN OMWEG.

Aangeboden door

J. H. B. GRAVENHORST.

De Z. M. had intusschen eene volle lading divi-divi, hoornbeesten, enz. gekocht en lag reeds gereed om te vertrekken, toen men aan boord een vijftigtal Indianen bespeurde, die daar juist aangekomen waren, en de Z. M. toeriepen nog even te wachten. Vier dezer lieden stapten van hunne paarden af en kwamen met een kano, waarin zij een zak gedaan hadden, aan boord.

In den zak bevond zich een jong meisje van ongeveer elf jaren, dat door een van de vier Indianen, die op het dek gekomen waren, uit de kano werd gelicht en op dek gebracht. Nadat men vijf groote kruiken, zeer voorzichtig, uit de kano op dek gezet had, werd de zak opengemaakt, het meisje eruit gehaald en den kapitein te koop aangeboden voor tien liter sterken drank.

Al pratende bemerkte de kapitein, dat een der Indianen Kajetano was, bij wien men was afgestapt en van wien Mehija pijlen gekocht had. Zijn gelaat was even als dat der anderen

De slag bij Charleroi.

De eerste berichten omtrent den grooten slag bij Charleroi kwamen gisteren hier binnen.

Die berichten zijn zeer belangrijk, maar niet erg bemoedigend.

Gaven wij boven als onze meening te kennen, dat het oorlogsgevaar voor Nederland was verminderd, nu de troepenbeweging in de richting van Frankrijk gaat, de telegrammen van gisteren jagen ons zeer groote vrees aan.

Uit Amsterdam wordt dato 24 Augustus bericht, dat de Duitsche vliegeniers een koortsachtige acti viteit ontwikkelen en zeer talrijk boven Holland vliegen. Zoo werd 's nachts een Zeppelin boven Zevenaar gezien, die met groote zoeklichten werkte. Dat is dus boven de rijnforten van Lobith en Pannerden in Gelderland. Ook boven Maastricht werden ze gezien. Nadat de Hollandsche soldaten geschoten hadden trok de Zeppelin weer snel terug naar de Duitsche grenzen.

Wat moet die beweging der Duitschers boven Nederland op den dag, dat de groote slag bij Charleroi begonnen is, en een paar dagen, na dat Duitschland het voorstel deed aan de Hollandsche regeering om vrijen doortocht te verleenen tegen schadeloosstelling en vergoeding van onkosten ?

Nederland schijnt nog altijd opgenomen te zijn onder de strategische plannen van Duitschland.

God spare ons arm vaderland .

Voor België zelf bracht de eerste dag van den grooten slag bij Charleroi het verlies van een der forten van Luik. Het fort Chaudefontain bestrijkt de spoorlijn van Luik naar Aken. Aan het begin dezer lijn moet de trein door een tunnel. Het bombardement der Duitschers tegen dit fort was zoo geweldig, dat er van het fort slechts een puinhoop over bleef. Majoor MAMECHE, die het verdedigd had, zag ten slotte, dat de toestand hopeloos was en onhoudbaar. Hij liet eerst den tunnel versperren door verschillende locomotieven erin te plaatsen, stak toen de lont in het kruit en liet het kruitmagazijn en de mijnen onder het fort springen, opdat ook niet op de puinhoop van het fort de Duitsche vlag zou waaien.

Maar de weg Aken–Luik staat voor de Duitschers open.

De Duitschers trekken in twee colonnes naar Frankrijk. Zij schijnen al hunne krachten te verzamelen voor België en laten hun troepen van den Elzas terugkeeren.

Vreemd doet het aan thans te lezen, dat de bezettingscommandant van Brussel een oorlogsschatting eischt van 200.000.000 francs. Men zou haast zeggen, de Duitschers beginnen zich heer en meester te gevoelen van het terrein.

OP ZEE

heerscht de stilte, welke den storm voorafgaat. De geweldige zeemacht van Engeland ligt tegenover die van Duitschland. Men verwacht geen zeegevecht, vóór het op het land tot een beslissing dreigt te komen.

Valt deze ten nadeele van Duitschland uit, dan zal zeker nog een wanhopige poging op zee worden gewaagd om revanche te nemen en de positie als groote mogendheid te redden. Duitschland is bezig aan het mijnen zaaien door de Noordzee, tegen alle volkenrecht in. De vaart is daar onveilig en gevaarlijk geworden. Reeds zijn er verschillende koopvaardijers verongelukt door op een der mijnen te stooten; ook twee Hollandsche booten, kemende van Zweden vergingen op deze wijze.

Engeland protesteert tegen deze handelwijze en raadt in het algemeen aan, ter wille der veiligheid in de Noordzee, eerst koers te zetten naar een Engelsche haven om van daaruit over te steken naar het vaste land.

HET 25ste EUCHARISTISCH CONGRES TE LOURDES.

De aankomst van den Kardinaal Legaat.

Vervolg.

Toen klonk in de verte het geschetter der muziek, en, voorafgegaan door een lange rij van Misdienaartjes in het blauw, kwam de karos van den kardinaal de Esplanade oprijden, omgolfd nog altijd door het geestdriftige gejuich der menigte, dat nu werd aangevuld door het gejuich, dat den Pauselijken Vertegenwoordiger tegemoet kwam rollen van de hoogten der basiliek en van het platform voor de Rozenkranskerk.

Dan steeg de kardinaal-legaat uit en betrad langzaam de treden naar de kerk. En weer verbrak het volk de afzettingen en stormde rond den Pauselijken legaat heen, ook de trappen op en vulde heel de wijde ruimte tusschen de breede glooiingen. Maar staande op den drempel der kerk stak met zijn schouders boven allen uit de kardinaal, het hoofd met een rood mutsje gedekt.

Door een klein koortje aangeheven en door enkelen overgenomen en ten slotte door heel de onafzienbare menigte meegezongen, klonken de strofen van het „Magnificat" hem tegemoet als het rollen van den donder of het zware golvengeweld bij een storm: een wel waardige welkomstgroet in het Mariaansch genade-oord.

De bisschop van Lourdes, Mgr. Schoepfer, betrad, na het zingen, een klein spreekgestoelte en te midden van de zee der menschen staande, bruisten het vurig Lotharingsch bloed, dat hem in de aderen vloeit, en de heftige vaderlandsliefde, die hem kenmerkt in een gloeiende rede uit, voorgedragen met breede en rustelooze gebaren. Hij ver[illegible]de den kardinaal in naam van Lourdes en in naam van de geheele wereld, nu vertegenwoordigd in Lourdes, in het „hart van Frankrijk." Hij betuigde aan den kardinaal de getrouwheid en de aanhankelijkheid jegens den Paus. En de krachtige woorden, waarin hij die trouw uitsprak, werden nog onderstreept door het gejuich en de instemming der menigte. Dan sprak hij nog van de Maagd van Lourdes en de verhouding van haar tot de Eucharistie, wier feest men gaat vieren. En als hij sprak van de Onbevlekte, trilde hij en werden zijn gebaren nog drukker en zijn gelaat nog vuriger.

De kardinaal, die gedurende heel de rede met van bewogenheid even gebogen hoofd, had staan luisteren, antwoordde met enkele woorden van dankbaarheid, die echter grootendeels in de woeling der menschen rondom verloren gingen.

Toen schreed de Pauselijke legaat, onder een baldakijn, door zes brancardiers gedragen, naar de grot, waar hij neerknielde op een der bidstoelen...... Hier, bij het heiligdom. omgaf hem een heilige indrukwekkende stilte, ook al was de menigte even groot en geweldig als straks

* * *

Van andere zijde verneemt nog *De Maabode*, waarvan wij boven een particuliere cooresponde ntie overnamen:

In de breve, welke de Paus richtte aan Mgr. Granito di Belmonte, om dezen te benoemen tot zijn legaat, verklaart Z. H., dat van alle plaatsen, die men voor het houden van Eucharistische congressen heeft uitgekozen, geen enkele Hem meer daartoe aangewezen voorkwam dan Lourdes; hetwelk de onbevlekte Maagd en Moeder Gods eertijds als het ware heeft omgeschapen tot den zetel van onbegrensde devotie. Men kan dan ook zeggen, dat het te houden congres verloopen zal onder de gunstigste teekenen, die men ooit zou mogen verhopen, en dat er vreugde mag zijn bij de gedachte aan de akten van godsvrucht, die het congres in aller harten zal voortbrengen.

Dit wenschen Wij, uit den overvloed van ons hart, zegt de Heilige Vader, vooral voor het heil van Frankrijk.

Hij besluit met de woorden: „Wij verlangen bovenal, dat gij zult zijn de brandende vertolker van toewijdingsvolle genegenheid, welke onze liefde schenkt aan al degenen, die zullen deelnemen aan die indrukwekkende bijeenkomsten, en dat gij hun als onderpand der hemelsche gunsten den apostolischen zegen zult brengen, dien Wij u van ganscher harte schenken."

In de rede, welke de pauselijke legaat hield bij de opening van het congres, verheugde hij zich over het groote succes, dat het congres heeft mogen verwerven. Hij herinnerde eraan, dat het Frankrijk was, waar het werk der internationale Eucharistische congressen is tot stand gekomen.

Breedvoerig spoorde de Legaat de geloovigen aan, en in het bijzonder de jongelieden, die de hoop zijn van vaderland en Kerk, om te naderen tot de Eucharistie, die van hen zal maken overwinnaars en strijdbare Christenen. De Eucharistie, ziedaar, zeide hij, het begin van uwe sterkte, en het geneesmiddel tegen alle kwalen, waaraan wij lijden. Daar putten ze hun moed, de apostelen, die hun vaderland verlaten, om zich te werpen op de veroveringen der meest verlaten zielen, en die deze zielen [illegible] voor Jezus Christus. Hij eindigde, met over het congres af te roepen de gunsten der Heilige Drievuldigheid en de zegeningen van Maria, de Moeder Gods, en bedankte ten slotte al de geloovigen, die van alle punten van Frankrijk en der geheele wereld gekomen waren, om aan Jezus en Maria de schatting te betalen van verheerlijking en eerbewijs.

Den volgenmorgen om acht uur heeft de Kardinaal-Legaat een stille H. Mis gelezen in de grot. Het aantal toeschouwers, die in enthousiaste stemming verkeerden, was zeer groot. Een zeer sterke bewakingsdienst was samengesteld om de orde te handhaven.

Toen de Kardinaal per rijtuig door de straten der stad reed, bemerkte hij een ziek kind. Hij liet zijn paarden stilhouden en steeg uit het rijtuig, om het kind te zegenen en te troosten.

Berichten uit de Kolonie.

De laatste oogenblikken van Z. H. Paus Pius X.

Z. H. de Paus heeft in Augustus weder te lijden gehad van zijn oude kwalen, jicht en longaandoening. Zijn uiterst gevoelige ziel leed echter nog meer dan zijn afgetobd lichaam. De Paus ging zwaar gebukt onder het leed, dat over Europa was gekomen door den algemeenen oorlog. Zijn laatste daad is geweest het uitschrijven van gebeden, voor het herstel van den vrede. Herhaaldelijk sprak Z. H. over den oorlog, en meende, dat de goede God hem verder leed besparen wilde door hem op te roepen naar de eeuwigheid.

Woensdag 19 Augustus heeft Z. H. de H. Sacramenten der Stervenden ontvangen en nam afscheid van zijn familie. Zware benauwdheden overvielen hem. In heldere oogenblikken sprak hij steeds over den oorlog. Des nachts om 1,20 stierf Z. H. met de woorden: „Allen in Een. Alles in Christus," terwijl hij nog moeite deed zijn zegen te geven.

Zoo is de Paus gestorven hoofdzakelijk aan overmaat van smart over de vreeselijke rampen, welke Zijne kinderen getroffen hadden. Onze H. Vader is er ons des te dierbaarder om.

Voor de zielerust van den Paus werden reeds in verschillende kerken van het Vicariaat een plechtige H. Mis opgedragen onder buitengewone deelneming der Geloovigen, die zeer talrijk tot de H. Tafel naderden.

Dinsdag a. s. zal Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE een Pontificale Requiem Mis opdragen in de Cathedrale Kerk des morgens om 8 uur.

Door Autoriteiten, de Heeren Consuls en Particulieren werd den Bisschop veelvuldig rouwbeklag gedaan.

H. M. de Koningin.

Blijkens gisterenmorgen ontvangen telegram van Z. E. den minister van Koloniën, is het de wensch van H. M. onze geëerbiedigde Koningin, dat Hoogstderzelver verjaardag *op geenerlei wijze* zal gevierd worden.

Deze wensch van onze geliefde Vorstin zal geëerbiedigd worden. Er zal niet geschoten, noch gevlagd worden, ook niet door de burgerij. Alle vreugdebetoon behoort achterwege te blijven in deze ernstige, droeve tijden.

Maar toch moge bij deze gelegenheid de openlijke [illegible] afgelegd van trouw en aanhankelijkheid aan onze Souvereine.

Een hartelijk en vurig gebed ga op tot den Allerhoogste, opdat Hare Majesteit WILHELMINA, *Koningin der Nederlanden*, lang nog in ongestoorden vrede regeere op den troon Harer Vaderen.

De „Condé."

Aruba was in rep en roer Maandagmorgen. Men zag daar een vreemd oorlogsschip op het eiland afkomen. Gelukkig! ging het voorbij, maar stevende in de richting van Curaçao. Fluks werden de draadlooze berichten over den Oceaan gezonden. Men dacht, dat het de Fransche kruiser *Condé* was. En men heeft goed gedacht, het was de *Condé*, die hier heel netjes buitengaats werd tegemoet gevaren door Hr. Ms. *Kortenaer*.

Tegen twaalven ontmoetten de schepen elkander, er werd bijgedraaid en een sloep gestreken. Een Fransch officier, vergezeld van den Hollandschen Luitenant ter zee 2e klasse, *H. Nieuwenhuys* van Hr M. *Kortenaer*, ging met de sloep naar wal, begaf zich naar den Franschen Consul en naar dien van Gr. Brittanië en Ierland en ten slotte nog naar het station van den Franschen kabel.

Tegen half vier was hij weer aan boord en werd er weer opgestoomd. Al den tijd, dat het Fransche oorlogsschip nabij onze kust lag, bleef de *Kortenaer* langs zij.

* * *

Van Bonaire werd gisteren geseind, dat men 's nachts van half vier tot 's morgens zeven zwaar had hooren schieten in Zuid–Oostelijke richting. Beweerd wordt, dat de *Condé* toen de *Carlsruhe* in den grond heeft geboord.

Bewijs werd bij de bewering niet gegeven.

Vaarwel.

Met de *Toscana* is de Consul van Columbia, de Heer JORGE LUNA OSPINA naar zijn land teruggekeerd. De Heer ROBERTO S. DE LANNOY neemt thans het consulaat waar.

Sta Barbara.

De Duitsche schepen, die vrij geregeld phosphaat kwamen halen, blijven met den oorlog weg.

Daarom werden verleden week 125 man aan de St. Barbaramijnen ontslagen.

De baas-timmerman SIMMONS had het ongeluk te vallen en drie ribben te breken. Hij wordt verpleegd in het St. Elizabeths-gasthuis.

Aruba Goud Mij.

Ook deze Maatschappij schijnt het werk stop te willen zetten.

Waarom ?

Omdat er geen verkoop van goud meer is ? Dat zal wel niet, want in oorlogstijd heeft het goud dubbele waarde. Een ieder heeft thans gaarne veel goud in voorraad. Het goud, dat uit de mijnen komt, is nog wel geen gouden munt, maar staat er toch mede gelijk. Als men een staaf goud aanbiedt, kan men zeker overal geld ervoor in de plaats krijgen.

In de meeste landen wordt de uitvoer van goud verboden, zoo geschiedde o. a. ook in Suriname.

We weten niet, of dit soms evèneens in onze kolonie het geval is.

Maar de reden van een dergelijk verbod is het verlangen om het goud onder zich te houden. Wat er ook gebeure, het goud behoudt zijn volle waarde.

Mocht derhalve de Aruba Goud [illegible] langer kunnen werken uit gebrek aan contanten, omdat ook zij geen geld ontvangt daar zij in het Buitenland geen verkoop heeft voor hare staven, of omdat het te gevaarlijk is in dezen tijd goud naar Engeland te verzenden, laat de Maatschappij dan eens in overleg treden met het Gouvernement. Misschien, dat het Gouvernement graag een paar staafjes goud koopt. Dat zal later zijn rente wel opbrengen. Bovendien is het een groote geruststelling, als het Gouvernement in het bezit zou wezen van eenige staven goud.

Dat geeft overal crediet.

In Suriname zijn de werkeloos geworden balatableeders voor 'n goed deel overgenomen door de goudmaatschappijen, die thans met dubbele krachten werken, omdat de tijdsomstandigheden zoo buitengewoon gunstig zijn voor de goudproductie.

En in Aruba zou men, juist als er veel te verdienen valt, het werk gaan stop zetten !

Ons dunkt, het Gouvernement moest hier helpend optreden, in het welbegrepen belang der Kolonie zelve, in het belang der werkeloozen en in dat der Maatschappij.

---

geheel zwart gemaakt, om door hunne vijanden niet herkend te worden.

Het meisje was uitgehongerd en zag er als een geraamte uit. Haar eerste vraag was om beschuit, waarvan zij er in weinige minuten acht opat. Zij kende haar naam noch die harer moeder, en wist slechts te vertellen, dat zij tot de Kosinos behoorde. Aangezien de kapitein geen lust had den koop te sluiten, niettegenstaande de Indianen er sterk op aandrongen, zoo wenden zij zich tot Himare en vertelden haar, dat zij nog vijf kinderen van de Kosinos gevangen hadden gemaakt in een gevecht, dat zij eenige dagen geleden met hen gehad hadden. Himare wilde evenmin als de kapitein het meisje koopen, dat wel wat van een wandelende geraamte had. De kapitein weigerde ten slotte beslist het meisje, zelfs voor één liter alcohol, te koopen.

Men liep trouwens ook gevaar, dat het kind binnen weinige dagen aan boord zoude sterven, dat wellicht aanleiding tot onaangenaamheden met de Kosinos kon geven. Een der kruiken werd dan met aangemengde alcohol gevuld en den Indianen cadeau gegeven.

Het meisje werd weder in den zak gestopt en door de Indianen in de kano gedaan; waarmede men vervolgens naar land roeide. Bij aankomst aan land werd de boot door de achtergeblevenen bestormd en de alcohol rondgedeeld. De zak werd toen door twee Indianen uit de kano gelicht en een eind landwaarts gebracht. Aan boord hoorde men eenige geweerschoten en daarna zag men de troep wegrijden. Vermoedende, dat er iets buitengewoons aan land had plaatsgehad, begaf zich de kapitein met een paar Indiaansche roeiers aan land en zag weldra, niet ver van het strand, het lijk van het meisje aan een boom vastgebonden. De buik en borst waren door eenige geweerkogels doorboord en de beide armen afgehakt. Men had het arme kind aan een boom vastgebonden, de beide armen afgehakt en vervolgens doodgeschoten. De kapitein liet eenige schoppen en pieken van boord brengen, een kuil maken en het lijk begraven. Drie rotsblokken werden op het graf gerold en duiden, nog thans, de plaats aan waar de ongelukkige rust.

Het vertrek van den schoener had door dit treurig voorval een kleine vertraging ondergaan, zij was den nacht in de baai blijven liggen. Vroeg in den morgen verliet men dan ook de baai en bereikte binnen weinige dagen de plaats van bestemming, waar men het noodige kocht en zich naar het eiland Oro begaf, ten einde het werkvolk dat men voor het onderzoeken van de kwartsaders en van de ravijnen noodig had, aan te huren.

Met zeer veel moeite slaagde men er in twaalf mannen van het vak over te halen om met de Z. M. naar de Indiaansche kust te gaan.

Men had zooveel verschrikkelijks van dat wilde volk hooren vertellen, dat men het verblijf op dat schiereiland als levensgevaarlijk beschouwde.

De eerste nacht op zee werd dan ook door het werkvolk hardop biddende doorgebracht in het ruim van den schoener, en zoo er op het eiland Oro niet zulk een armoede en gebrek aan werk geheerscht had, zoude men zeker geen werkvolk gekregen hebben.

Toen zij met den kapitein geland waren en in de hut van den hoofdman Mehijo niets dan vroolijke en lachende gezichten zagen, was de vrees merkelijk verminderd. Een ruime hut was voor het werkvolk gebouwd en daarin hing voor iederen man een hangmat. De vereischte gereedschappen werden van boord gehaald en twee dagen later had men de geschikte plaats gekozen, waar men een begin met het werk zoude maken.

Uit een breede ravijn, door welke drie kwartsaders liepen, werd de grond gegraven en zorgvuldig door uitwaaiën en wasschen onderzocht of daarin stofgoud of stukjes goud aanwezig waren. Ook het kwarts werd verbrijzeld en nauwkeurig onderzocht. Op eenige heuvels had men een massa kleine stukjes kwarts aangetroffen, die daar verspreid lagen en het bewijs leverden dat men, jaren geleden, daar stukken kwarts had verbrijzeld en werkzaam was geweest, doch niemand wist te vertellen of men vroeger daar ooit goud had gevonden. De bewoners dier streken lijden een nomadenleven en zijn van nature, over het algemeen, zeer vergeetachtig, zoodat men niet veel staat maken kan op hunne verhalen.

Terwijl het werkvolk op een morgen weder druk bezig was aan het graven en uitwaaiën van grond, kwam een oud vrouwtje, dat met behulp van een stok liep, zich op den kant van het ravijn nederzetten en barstte, na eenige minuten stilgezeten en naar het werk gekeken te hebben, in een waanzinnig gelachos, dat een paar minuten aanhield. Toen zij eindelijk opgehouden had met lachen, werd haar naar de rede daarvan gevraagd, waarop zij te kennen gaf, dat zij het werkvolk voor getikten aanzag, want, dat zij als kind van haar grootmoeder vernomen had, dat vele jaren geleden Arikoenaas (Spanjaarden) hier maanden lang naar goud gezocht en nooit iets gevonden hadden. Zij veronderstelde, dat de kapitein en het werkvolk diende te weten, dat men hier vroeger had gewerkt in de ravijnen en nooit goud had gevonden. „Zijt verzekerd", sprak zij, „dat zoo er hier goud ware, wij, die hier geboren zijn en dagelijks de ravijnen doorloopen, wel eens een stukje goud gevonden zouden hebben, te meer daar wij allen weten hoe het goud er uit ziet. Ziet gij niet hoe die heuveltoppen bezaaid zijn met stukjes kwarts? welnu, daar hebben de Spanjaarden voor de luchtigheid de kwartsblokken heengebracht en stukgeslagen. Zoo gij dus geen geld verspillen wilt, ga dan niet voort met graven, want gij zult, even als uw voorgangers niets vinden."

Wordt vervolgd.

Voor Aruba.

De armoede op Aruba is groot. Op voorstel van den Gouverneur heeft het Ondersteuningsfonds „Nederlandsche Antillen” de som van 700 Gld. ter beschikking van de noodlijdenden gesteld.

Officiëele Berichten.

Aan den heer N. H. Henriquez is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als plaatsvervangend lid van den Raad van Justitie en plaatsvervangend kantonrechter op St. Eustatius en als secretaris van den Voogdijraad aldaar; de heer H. H. Johnson is benoemd tot plaatsvervangend lid van den Raad van Justitie en plaatsvervangend kantonrechter, en de heer B. L. Mussenden tot secretaris van den Voogdijraad aldaar.

Aan den assistent-torenwachter bij den vuurtoren op Klein-Curaçao, J. L. Jacobs is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De heer Antonio de Groot, in het bezit van een akte als onderwijzer 3de klasse, is tijdelijk werkzaam gesteld aan de openbare lagere school op St. Eustatius.

Aan den Inspecteur der belastingen alhier, A. G. Statius Muller, is tot herstel van gezondheid, drie maanden verlof verleend; de Koloniale Ontvanger H. Statius Muller is tijdelijk ontheven van die functiën en tijdelijk belast met die van Inspecteur der belastingen, de hoofdcommies J. W. J. van de Linde Schotborgh met die van Kolonialen Ontvanger, de tijd. sub-ontvanger der invoerrechten en accijnzen alhier M. Ph. van Romondt is overgeplaatst naar het postkantoor; en de geemployeerde J. P. E. Gorsira is tijdelijk belast met de functien van sub ontvanger der invoerrechten en accijnzen.

Aan den heer M. W. T. Cruger, lid van den Raad van Justitie op St. Eustatius sedert de invoering in deze kolonie van de nieuwe wetgeving op den 1n. Mei 1869, is onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten, op verzoek eervol ontslag verleend.

Genoemde heer Cruger, is tijdelijk belast met de functien van Griffier van den Raad van Justitie en het kantongrecht, Secretaris van den Raad van Politie en adjunct ijker op St. Eustatius is op zijn verzoek eervol uit die functiën ontheven, het lid-plaatsvervanger van den Raad van Justitie aldaar, G. J. Hassell is benoemd tot lid en de heer J. G. C. Every Jr. tot lid plaatsvervanger; de heer B. J. [illegible] is tijdelijk belast met de functien van Griffier van den Raad van Justitie en het Kantongerecht, secretaris van den Raad van Politie, koloniaal schrijver, adjunct ijker en klerk ter posterij op St. Eustatius, en tevens met den postspaarbankdienst.

Aan den marchaussee 1ste klasse B. van der Spuy is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

De vastgestelde quarantainemaatregelen tegen schepen, komende van Havana, zijn buiten werking gesteld.

Aan den kantonrechter alhier H. J. T. Boomgaart is om gewichtige redenen een maand verlof verleend; en de 1ste plaatsvervangend kantonrechter H. H. R. Chapman is gedurende den verloftijd van den titularis tijdelijk belast met zijne functien.

Aan den havenmeester en loods aan de Paardenbaai op Aruba, R. J. Beaujon is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De leeraar bij de Hendrikschool te Paramaribo, H. Meerdink is benoemd tot Inspecteur voor het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven enz.

Antonio F. Barbosa, Soila Cuandez, Maria Culmand Eduardo Cicilia a/b sch. „Themis”, Bones Cayenne, Julia de De Jon, Nicolas Deleo, Augusta W. Evertsz, Ramon Lopez, Luis Roos y esposa, Elena Penso, Jose Romen, Aurora Romero, Bernadita Wangel.

Aang. stuk. Moises C. Henriquez c/o Julio C Henriquez, Gebrs Jonckheer, Angel D. Leyba hijo.

Drukw. Mose A Evertsen, W J Everts, C F Ruiz, Sanchez Schrino & Co.

Een brief zonder adres.

DrukWerken zonder adres: El Obrero, The way of Faith and Neglected Themes.

Regenval.

Gedurende de maand Juli.

	m.M.
Fort Amsterdam	29.8
Westpunt	6.2
Plantage Siberië	8.2
„ Kl. St. Martha	0
Hoffi Abao	4.
Cas Chikitoe	7.
Sta. Maria	2.6
Plantage Gr. St. Joris	5.
Wilhelmina-tuin	12.
Sta. Rosa	15.
Beekenburg	12.
Noordkant	0

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 28 Augustus 1914

AARDNOTEN (Pindas) per KG.		—
ZOUT per vat van 130 K.G.	f	0.80
DIVIDIVI per K.G.	„	0.06
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.40
id. per KG. 2e kw.	„	0.30
HUIDEN per K.G.	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„	1.
WOL per K.G.	„	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„	0.50
BEENDEREN per K.G.	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„	0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).		
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„	3.25
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3,87½
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.
„ „ 6 „ „	„	8
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	
„ „ 1 van 25 c.M. of minder	f	

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7 uur Overzijde.

1	Waldmere	Marche	F Losey
2	Nabucadonosor	Ouverture	G Verdi
4	Luxemburg	Walzer	F Léhar
3	Fantaisie sur Tannhauser		R Wagner
5	Die alte kameraden	Marsch	C Teike
6	Happy days in Dixie	American Fantaisie	Th Bidgood
7	Die post im Walde		Schaëfer
8	La Paloma	Habanera	G Iraedri

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

38 ratten.

Kolonlale Raad.

De HEG. Heer Gouverneur heeft weder verschillende ontwerpen ingediend bij den Kolonialen Raad.

Vooreerst komt ZHEG. nog eens terug op de Verordening tot het geven van waarborgen aan buiten huwelijk geboren kinderen, opdat hun het noodige voor hun onderhoud en hunne opvoeding niet worde onthouden, en zegt daarvan in zijn Memorie van Antwoord op het laatste Verslag van den Raad:

Dat het ontwerp-verordening te sober zou zijn toegelicht, kan de Gouverneur niet inzien.

De groote argumenten, die [illegible] tegen het in leven roepen van de wettelijke bepalingen pleiten, heeft hij aangevoerd.

Zij liggen trouwens voor de hand en mochten z. i. ook wel ondersteld worden aan de leden van den Raad bekend te zijn.

In Suriname handelde men bij het indienen van het ontwerp-verordening niet anders, en een klacht over sobere toelichting werd dáár niet vernomen.

De Gouverneur is het niet eens met de leden van den Raad, die meenen, dat de personen, die daartoe in staat zijn, *in den regel* voor hun natuurlijke kinderen zorgen, en dat het aantal dergenen, die 't kunnen, maar niet willen, uiterst gering is.

Dit is misschien het geval, waar er een geregelde buitenechtelijke samenleving tusschen den vader en de moeder van het kind plaats vindt, doch waar dit niet zoo is, bekommert de vader zich dikwijls weinig of niet om zijn natuurlijk kind, ook al zouden zijn middelen hem dat veroorloven.

Maar gesteld zelfs, dat de toestand was, zooals deze leden dit meenen, dan zou dit, volgens den Gouverneur, nog geen reden mogen zijn, om het ontwerp niet aan te nemen. Dit toch moet er voor zorgen, dat de verwekker zich niet langer aan zijn natuurlijken plicht kan onttrekken, om welke reden ook.

Het bijdragen in de kosten van het onderhoud en de opvoeding van zijn kind, moet niet beschouwd kunnen worden als een gunst, die hij dat kind bewijst, maar als zijn wettige plicht.

Komt hij deze vrijwillig na, des te beter; doch onttrekt hij zich aan de zedelijke verplichting, die als verwekker van het kind op hem rust, dan moet dit laatste daarvan niet de dupe kunnen worden.

De vrees voor chantage acht de Gouverneur ongegrond.

Reeds bij de behandeling van het Nederlandsche wetsvoorstel werd verklaard, dat de bedenking, dat het toekennen van een rechtsvordering van het onechte kind tegen den vermoedelijken vader tot chantage aanleiding zou geven, niet gewichtig genoeg werd geacht, om van de verbetering van de rechtspositie van het kind af te zien.

Noch in Holland, noch in Suriname hebben de wettelijke bepalingen ook tot chantage aanleiding gegeven. In het ontwerp zelf wordt er trouwens tegen gewaakt. Het derde lid van art. 338*a*, waarin aan den rechter de bevoegdheid wordt gegeven, om de rechtsverordening tot voorziening in het onderhoud en de opvoeding af te wijzen, indien hij in gemoede overtuigd is, dat de verweerder niet is de verwekker van het kind, en de art. 338*h* en 328*i*, waarin de verplichting wordt gesteld, dat het kind en de moeder worden vertegenwoordigd door een bijzonderen, door den kantonrechter te benoemen, vertegenwoordiger, zijn krachtige waarborgen tegen chantage.

Waar de Raad verklaarde van oordeel te zijn, dat het vermoeden van vaderschap hier aan strenger bewijs dient gebonden te worden, had de Gouverneur gaarne gezien, dat er eenigszins was aangegeven, waarin dat strenge bewijs dan zou moeten bestaan.

Volgens hem zal elke verdere beperking van het bewijs het ontwerp in waarde doen verliezen. De eed is reeds uitgesloten. Zou men het bewijs door vermoedens, of misschien dat door getuigen willen uitschakelen? Dat zou bijna gelijkstaan met de levering van het bewijs voor de meeste gevallen onmogelijk maken.

De Gouverneur meent, dat de leden, die de voordeelen der verordening zoo belangrijk achten, dat zij niettegenstaande hunne bezwaren daaraan hun stem zouden geven, „kon het zijn in *ook door hen gewenschten gewijzigden vorm*”, hadden dienen aan te geven, waarin de wijzigingen zouden moeten bestaan.

De vrees, dat, — zooals de afdeelingen dit vermoedden — de wet een doode letter zal blijven, acht de Gouverneur ongegrond.

Het zou alleen zijn, als de belanghebbenden zoo weinig hun eigen belang bleken te kunnen behartigen dat zij geen gebruik maakten van de door de wet geboden gelegenheid tot verkrijging van onderhoud voor het natuurlijk kind. Doch dit is ondenkbaar.

In geval er niet wordt geageerd tot onderhoud, omdat de verwekker reeds voldoende voor het kind zorgt, blijft de wet geen doode letter, doch is het resultaat door de verordening beoogd — mede door haren invloed — op minnelijke wijze bereikt.

Van intrekken van het ontwerp kan geen sprake zijn. Het principe, dat in Nederland en in Suriname in wettelijke voorschriften is belichaamd — dat de verwekker van het kind verplicht is mede de kosten te dragen van diens onderhoud en opvoeding — dient ook in onze wet gehuldigd te worden.

Wij kunnen en mogen hier niet achterblijven.

Een tweede Verordening dient ter aanvulling der begrooting 1915.

Blijkens mededeeling van Z. E. den Minister van Koloniën is voor de onderofficieren van het leger in Nederlandsch-Indië de gelegenheid om te huwen onbeperkt opengesteld.

Dezelfde bepalingen zijn ook voor hier geldend verklaard: wat het noodzakelijk maakt, dat er maatregelen worden getroffen voor de huisvesting van gehuwde onderofficieren.

Dit kan het best geschieden, door de boogwoningen in het Water- en Riffort te verbeteren, door er grootere ramen in aan te brengen en er galerijen voor te maken.

Met de uitgaven voor andere kleine herstellingen voor verven der woningen etc., worden de kosten in het geheel geraamd op f 6000,—.

Een derde Ontwerp dient tot wijziging der Verlofverordening.

Zooals artikel 2 der verlofverordening P. B. 1909 No. 25 thans luidt, zou een ambtenaar, die in onze zusterkolonie Suriname b. v. 5 jaren dienst heeft, en in dienst van de kolonie Curaçao wordt overgeplaatst, 15 jaren dienst in de tropen moeten hebben, voor hij het recht op een jaar verlof naar Nederland verkreeg.

Dit komt den Gouverneur niet billijk voor, te meer, waar de dienst tijd in een andere kolonie doorgebracht, volgens de alhier geldende pensioensreglementen, als volle dienst in rekening wordt gebracht.

Naar aanleiding van het voorgestelde lijkt het den Gouverneur, dat de slotwoorden „in de kolonie” in artikel 4, paragraaf 1, sub *a*, dienen te vervallen.

Een vierde Ontwerp wil de benoeming van een Inspecteur voor het Onderwijs mogelijk maken.

Z. E. de Minister van Koloniën heeft den Gouverneur telegrafisch verzocht met ingang 1 September a. s. den Heer H. Meerdink te willen benoemen tot Inspecteur voor het onderwijs, hetgeen de Gouverneur aanleiding heeft gegeven dit voorstel bij den Raad in te dienen.

Mochten er met het oog daarop nog eenige andere wijzigingen in de onderwijsverordening moeten worden aangebracht, dan zal zulks later, na gepleegd overleg met den Inspecteur, aan den Kolonialen Raad worden voorgesteld.

Buitenland.

DE TOESTAND IN ALBANIË.

Kapitein Doorman terug.

Medio Juli is de Nederlandsche officier in dienst van Albanië, de Heer K. W. F. Doorman, te Utrecht aangekomen.

De kapitein is met buitenlandsch ziekteverlof en vertoeft ten huize van zijn moeder.

Een der redacteuren van de „Stichtsche Courant” had het genoegen een onderhoud met kapitein Doorman te mogen hebben. De kapitein ziet er welvarend uit, het gelaat bruin gebrand door den dienst ten velde.

De eerste vraag gold natuurlijk zijn gezondheid. De heer Doorman deelde mede, dat daar wel iets aan haperde. Vooral had hij tijdens zijn verblijf in Albanië veel te lijden gehad van rheumatiek. Wat niet te verwonderen is, daar de troep waarbij kapitein Doorman behoorde, om niet gevangen genomen te worden, zich had moeten terugtrekken in het gebergte en toen des nachts gewoonweg in de sneeuw moest worden geslapen.

Later kreeg de heer Doorman nog last van dysentrie en maakte men zich beangst dat dit verschijnselen van cholera waren. Dit is echter nogal meegevallen.

Onze tweede vraag gold vanzelf den toestand in Albanië. Denkt u dat de toestand zich daar nog zou herstellen?

Beslist scherp antwoordde kapitein Doorman met neen. De toestand daar is hopeloos, tenzij de mogendheden, resp. Oostenrijk en Italië, ingrijpen. Anders is de boel verloren. En indien de mogendheden dit doen, is daar een groote troepenmacht voor noodig.

De heer Doorman ging aan 't vertellen:

Alles ten zuiden van de lijn Valona, Berat, Koritza is in handen der Grieken. Versta me wel, niet in handen der Epiroten, maar in die der geregelde Grieksche troepen, aangevoerd door Grieksche officieren. Het geschrijf in de couranten over Epiroten is dan ook reine onzin. Deze Grieksche legermacht is ongeveer 14.000 à 15.000 man sterk en zeer goed toegerust. Zij beschikt over uitnemend oorlogsmateriaal, uitstekende artillerie, heeft mitrailleuses en zelfs leger-automobielen.

U begrijpt dus, dat, willen de mogendheden die troepen terugdringen, een groote legermacht daarvoor noodig is.

Schandelijk is het, dat door de Grieken zooveel wreedheden zijn bedreven. Ik heb het plan, binnen eenige dagen over deze barbaarschheden eens eenige artikelen te schrijven. Dit is wel noodig. Tegen het onmenschelijke, dat ik daar heb gezien, moet de geheele beschaafde menschheid protesteeren.

Kapitein Doorman vertelde verder: Reeds eenige dagen nadat we aankwamen in Koritza, begon de pret. Deze stad, van ongeveer 30.000 inwoners, ligt nabij de Grieksche grens. 't Is dus zoo'n klein plaatsje nog niet, en daarom is het niet te verwonderen, dat Griekenland gaarne dit gebied zou annexeeren. Direct werden wij als officieren van hoogst ongeregelde troepen in gevechten gewikkeld. En geen kleine. Het gebeurde dat we 4000 man troepen tegenover ons hadden staan. Waarbij nog kwam, dat we in een vijandelijke streek waren. Drie vierde gedeelte der bevolking van Koritza zijn Grieken. In de stad zelve werden onze troepen dan ook uit de huizen en kerken beschoten. Het beste middel, tevens om eigen mannen te sparen, was dus de huizen in de lucht te laten vliegen. Wat we herhaaldelijk hebben moeten doen. Deze huizen leenden zich voor verdediging te goed, om ze aan te vallen. Elk huis is dan een fort. Zoo werden we ook bestookt door Grieksche priesters uit de beroemde kathedraal van Koritza. Ook daarmede hebben we, zeer tot ons leedwezen, dit radicale middel moeten toepassen.

Denkt u, dat de andere Nederlandsche officieren spoedig huis-toe zullen gaan, vroegen we?

Daar is niets van te zeggen, antwoordde de kapitein. Dat hangt geheel van de mogendheden af. Grijpen die in, dan zullen ze zeker gaarne van de diensten onzer officieren gebruik maken. Nu kunnen de Nederlandsche officieren absoluut niets doen.

Generaal De Veer heeft dan ook alle colonnes terug laten komen.

Zoudt u denken dat men Durazzo zou kunnen houden tegen de opstandelingen?

Zeker, Durazzo zal niet licht vallen. Majoor Kroon heeft een zeer goede maatregel genomen, om het terrein om de stad, over een afstand van 80 M. te laten afbranden. Verder kunnen de Albaneezen niet aanvallen. Dat ondervindt men in Durazzo, en dat hebben wij, jammer genoeg, maar al te dikwijls ook moeten ondervinden.

Maar Valona dan?

Ja, Valona is niet te houden. Binnen korten tijd vallen de opstandelingen deze stad in hun macht hebben. De stad wordt verdedigd onder leiding van den bekwamen kapitein van het Oostenrijksche leger Guilleet. Of het echter zal baten, ik betwijfel het.

Koestert u de verwachting nog weer naar Albanië terug te keeren?

Ja, ik geloof, dat de mogendheden wel zullen ingrijpen. En indien de Nederlandsche officieren met verlof, dan hersteld zijn, zullen ze ongetwijfeld naar Albanië teruggaan. Ik tenminste met graagte. En de mogendheden zullen, zooals ik reeds zeide, ongetwijfeld gaarne van onze diensten gebruik maken. We hebben in dit land al te veel ondervinding opgedaan. Geen plek van beteekenis in Zuid-Albanië of de officieren, die daar hebben gestreden, kennen ze.

Gevaarlijke bergpassen zijn we overgetrokken. Weken lang hebben we in het hooggebergte gemanoeuvreerd en daardoor zijn we met het terrein en de bevolking bekend geraakt als geen anderen. De mogendheden zouden dan eventueel van die kennis der Nederlandsche officieren zeer goed gebruik kunnen maken.

De Home-Rule-wet.

De Ulster-crisis heeft een onverwachte wending genomen. Wel hadden sommige bladen de wenschelijkheid betoogd, dat de koning van Engeland een conferentie zou bijeenroepen van de verschillende partijen om tot een vergelijk te komen, maar tot dusver was dat niet geschied. En men verwachtte dit in den eersten tijd niet, nu de Koning de vlootrevue te Portsmouth bijwoont.

Enkele dagen geleden echter, kondigde de eerste-minister Asquith in korte woorden aan, dat de Koning; met het oog op den ernstigen toestand, het goed geoordeeld heeft, vertegenwoordigers van de partijen uit Brittannië en Ierland bijeen te roepen ter conferentie in het Buckingham-paleis tot bespreking van de voornaamste quaesties in verband met het vraagstuk der regeering van Ierland. De conferentie zou bestaan uit twee unionisten, twee nationalisten, twee Iersche unionisten en twee leden der regeering; de voorzitter van het Lagerhuis moet de conferentie presideeren.

Bonar Law zeide, dat de oppositie loyaal het bevel van den koning aannam.

Redmond verklaarde, dat hij en zijn collega's geen verantwoordelijkheid dragen voor de conferentie en hij wilde geen meening uitspreken, of zij nut zou blijken af te werpen of niet. De uitnoodiging tot de conferentie kwam in den vorm van een bevel en daaraan hebben wij dadelijk gehoorzaamd, zeide hij.

De beraadslaging over de Amending-bill is in verband hiermede uitgesteld.

Twee unionistische bladen melden, dat regeering en oppositie in zake Ulster tot een gedeeltelijke overeenkomst zijn gekomen, waarover nu beraadslaagd kan worden. Maar over de graafschappen Fermanagh en Tyrone is men het nog niet eens kunnen worden. Beide partijen doen hun uiterste best om ze te bemachtigen. Naar latere berichten mededeelen, loopt het verschil alleen over het graafschap Tyrone. Er is dus wel kans, dat er overeenstemming bereikt wordt.

In elk geval krijgt het overig deel van Ierland Home Rule. Minister Runciman heeft, te Batley in Ulster sprekende, gezegd: Home Rule is nu een uitgemaakte zaak. Geen regeering, conservatief of liberaal, kan het Ierland langer onthouden. De regeering hoopt, dat Home Rule in een vreedzame atmosfeer zal beginnen, maar medewerking van beide partijen is noodig om vrede te stichten. Evenwel, de Home-Rulers zullen het verkregene niet meer prijsgeven, hoe groot de druk ook is, die op hen wordt uitgeoefend.

Zooals reeds gemeld werd, heeft de Koning van Engeland eenige leden van het Britsche parlement, vertegenwoordigende de verschillende partijen, bijeengeroepen in Buckingham-palace om te trachten een oplossing te vinden in zake de Home-Rule-quaestie en het daaruit voortgekomen Ulster-conflict. Een bijeenkomst had reeds plaats. De voorzitter van het Lagerhuis, die door den Koning als president van de bijeenkomst is aangewezen, kwam een uur vóór de opening der conferentie in 't Buckingham-palace. Daarvóór was een zoo groote menigte verzameld, dat hij door een zij-ingang moest binnengaan.

Daarop kwamen Dillon, Bonar Law, Craig en Carson, die gezamenlijk werden toegejuicht. Redmond kwam, gevolgd door lord Lansdowne, te voet. Asquith en Lloyd George kwamen het laatst aan.

De gedelegeerden werden door den Koning ontvangen, die elk hunner de hand drukte.

De Koning hield daarna een toespraak, waarin hij het doel der conferentie uiteenzette. Mijn tusschenkomst zal, zeide de koning, misschien worden aangemerkt als iets geheel nieuws, maar de buitengewone omstandigheden rechtvaardigen mijn optreden. Gedurende maanden hebben de gebeurtenissen in Ierland [illegible] geduid op een beroep op de wapenen en dezer dagen is het woord „burgeroorlog" op aller lippen.

Het is ondenkbaar, dat wij op den rand van een broederoorlog zullen gebracht worden door vraagstukken, die zoo vatbaar schijnen tot een oplossing gebracht te worden, als er over gehandeld wordt in een geest van grootmoedigheid en minnelijke schikking.

Uwe verantwoordelijkheid is inderdaad groot en de tijd dringt. Ik ben er van overtuigd, dat gij dien tijd goed zult gebruiken en met het oog op de groote belangen, die op het spel staan, geduldig, ernstig en verzoeningsgezind zult zijn. Ik bid God, dat Hij uwe beraadslagingen bestuure, zoodat zij den vrede en een eervolle schikking tengevolge hebben."

De conferentie duurde ruim een uur; zij kwam niet met hare besprekingen gereed en werd den volgenden morgen om half twaalf hervat. Nadat zij was geëindigd, gingen Asquith en Lloyd George te samen naar Downingstreet; Lansdowne, Bonar Law, Carson en Craig bleven langdurig op straat staan praten vóór zij scheidden. Redmond en Dillon werden op hun weg naar Westminster toegejuicht.

De zittingen der conferentie zijn even geheim als den ministerraad. Toch heeft men, naar bericht wordt, reden te gelooven, dat de eerste zitting der conferentie volmaakt vriendelijk verloopen is.

Men beraadslaagde over de quaesties, die opgelost moeten worden, maar men kan niet zeggen, dat op de eerste bijeenkomst een definitieve stap tot de overeenkomst is gedaan.

De unionisten zijn over de bijeenroeping van de conferentie in het Buckingham-paleis te Londen, waardoor men zal trachten de Ulster-crisis op te lossen, zeer goed te spreken, doch de liberalen volstrekt niet.

De radicaal Ponsonby vroeg in de zitting van het Britsche Lagerhuis, of de rede bij de opening der conferentie in Buckingham-paleis door den koning gehouden, was opgesteld door en openbaar gemaakt op raad van het ministerie, gelijk in dergelijke gevallen steeds gebruik is geweest.

Minister Asquith antwoordde: De rede is mij op de gewone wijze toegezonden, den dag voorafgaande aan dien, waarop ze is uitgesproken. Ik neem de volle verantwoordelijkheid er voor op mij [illegible] aan de beslissing der conferentie overgelaten, zijn rede al of niet openbaar te maken en de conferentie heeft met algemeene stemmen tot publicatie besloten.

Lord Robert Cecil vroeg of de Koning de conferentie heeft bijeengeroepen op advies van den minister-president. Asquith antwoordde hierop: De Koning heeft zich in deze geheele zaak zoo strikt mogelijk aan het constitutioneel gebruik gehouden. Van het begin af tot nu toe heeft hij geen enkelen stap gedaan, zonder zijn ministers te raadplegen of hun advies in te winnen.

De rede des Konings is in de oogen der liberalen daarom verkeerd, wijl hij daarin zich beroept op het geschreeuw over burgeroorlog. Dit geschreeuw toch is volgens hen niets anders dan een handige tactiek van de unionisten. Door deze tactiek voor ernst op te nemen en van de schreeuwers ernstige notitie te nemen kiest hij partij voor de unionisten.

De redevoering des konings, zegt de „Daily Chronicle", is buitengewoon onvoorzichtig, want zij laat doorschemeren, dat de koning met de unionisten samenspant.

De „Irish Independent" van Dublin zegt, dat de redevoering des Konings duidelijk heeft bewezen, dat hij in zake Home Rule op de hand der unionisten is.

De unionistische bladen zijn daarentegen geestdriftig gestemd en spreken over den grooten dienst dien de Koning aan het land heeft bewezen, door de aandacht te vestigen op den ernst der crisis.

De zitting der conferentie was te 1 uur geëindigd. Men zal nog een conferentie houden. Men verwacht, dat spoedig een beslissing zal komen.

Moge zij de rust in het Britsche rijk verzekeren.

Tot dusver heeft de conferentie door den koning van Engeland ter oplossing van de Ulsterquaestie bijeengeroepen, echter weinig vrucht gedragen. Alle Londensche bladen gelooven, dat de Home-Rule conferentie een mislukking is. De partijen moeten het niet eens kunnen worden over het gedeelte van Ulster, dat van Home Rule zal worden uitgezonderd.

De conferentie is twee uren bijeen geweest. Na afloop werd de minister-president Asquith door den koning in audiëntie ontvangen.

Den volgenden dag zou de conferentie worden hervat. Te hopen is het, dat er dan een besluit wordt genomen, dat alle partijen bevredigt.

Er is in de Engelsche bladen veel te doen over de zinsnede in 's Konings rede, waarin over den mogelijken burgeroorlog wordt gesproken.

Met het oog op de uiteenloopende beschouwingen over die zinsnede in de rede van den Koning, heeft de afgevaardigde Dalziel in het Britsche Lagerhuis gevraagd, hoe de minister-president die zinsnede heeft opgevat, toen de rede aan zijn goedkeuring werd onderworpen.

De minister-president Asquith antwoordde hierop: „Naar mijn meening was deze zinsnede niet bedoeld om te worden medegedeeld en behoorde ook niet te worden opgevat als voor het publiek bestemd, en ik legde ze toen zoo uit, zooals ook blijkbaar de bedoeling was, n. l. dat de vrees voor een burgeroorlog bij een groot aantal personen bestond en dat de meest verantwoordelijke en bezadigde personen, onder wie ik misschien mij zelf mag rekenen, deze vrees hadden te kennen gegeven."

Beter ware geweest, de rede des Konings geheim te houden.

De conferentie, door den Koning van Engeland bijeengeroepen om een oplossing te zoeken in de Ulstercrisis, heeft voor het laatst vergaderd. Nadat de conferentie een uur en tien minuten geduurd had, bleven de voorzitter van het Lagerhuis, de vier unionisten, benevens John Dillon op het paleis. Twintig minuten daarna vertrok ook Dillon. Daarna brachten Redmond, Asquith, Dillon en Lloyd George een bezoek aan Downingstreet.

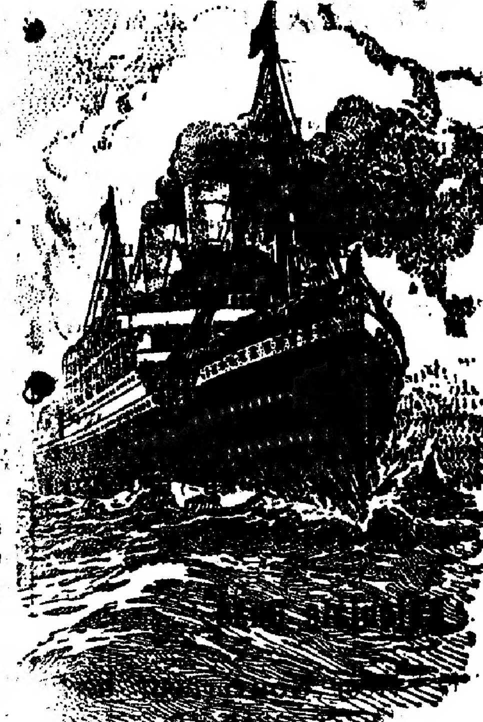
Later deelde de minister-president Asquith in het Britsche Lagerhuis mede, dat de conferentie niet tot overeenstemming is gekomen, noch in beginsel noch in bijzonderheden, over het gebied, dat van Home Rule dient te worden uitgesloten. De onderhandelingen zijn daarom geëindigd; de conferentie heeft dus niets uitgewerkt.

Nu zal het conflict eerst worden uitgevochten in het Lagerhuis. Den 28en Juli wordt het amendeerings ontwerp in tweede lezing behandeld.

Minister Birell heeft te Cambridge, minister Haldane te Londen in een redevoering zijn leedwezen uitgesproken over de mislukking der conferentie en verklaard, dat de regeering standvastig zal voortgaan met de verwezenlijking van de Home Rule.

Het kabinet heeft vergaderd om den toestand te overwegen.

Zal, door de houding der [illegible] unionisten werkelijk een burgeroorlog losbranden?

HAVEN-NIEUWS.
VAN 22 AUG. – 5 SEP.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Prins Maurits	N de Boer	22 Aug.	New-York	24 Aug.	Amsterdam
Medea	H R Regoort	30 „	Colón	29 „	Amsterdam
Caracas	Furst	26 „	La Guayra	26 „	New-York
Merida	A Johanson	26 „	Maracaibo	27 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	26 „	New-York	30 „	Maracaibo
Jan v. Nassau	V d Est	29 „	Amsterdam	30 „	New-York
Merida	A Johanson	31 „	Maracaibo	31 „	La Guayra
Merida	A Johanson	2 Sept.	La Guayra	3 Sept.	Maracaibo
Zulia	S S Morris	3 „	Maracaibo	3 „	New-York
Philadelphia	H Bichborn	3 „	New-York	3 „	La Guayra
Lod. v. Nassau	R Wagemaker	5 „	New-York	6 „	Amsterdam
Toscana	F Ferraro	26 Aug.	Genova	27 Aug.	Colón
Mercian	Fortay	26 „	Liverpool	26 „	Sta Marta
Toscana	F. Ferraro	8 Sept.	Colón	8 Sept.	Genova

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Meteor H	24 Aug.	St Thomas	*Marieta*	23 Aug.	Rio Hacha
Diana V	23 „	Vela de Coro	*Gacela*	24 „	Maracaibo
Olga Lucila	24 „	Rio Hacha	*Estelle H*	26 „	Isla Barlov.
Jane H	24 „	Aruba	*Dos Amigos*	27 „	Aruba

2 September wordt hier een stoomschip verwacht van Lijn [illegible]